

Opatrenia EDA prijaté v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19

Európsky dvor audítorov (EDA) podnikol potrebné kroky na to, aby bol i počas pandémie ochorenia COVID-19 naďalej schopný poskytovať účinnú verejnú audítorskú službu v EÚ a včas predkladať audítorské správy, stanoviská a podkladové dokumenty k auditu do takej miery, v akej je to v týchto náročných časoch možné. Súčasne by sme radi vyjadrili vďaka všetkým, ktorí svojou prácou zachraňujú životy a bojujú proti pandémie v Luxembursku, EÚ a na celom svete. Sme tiež odhodlaní podporovať politiku luxemburskej vlády v oblasti ochrany verejného zdravia. Zmierňujeme účinky pretrvávajúcej zdravotnej krízy na našich zamestnancov a prijali sme preventívne opatrenia, aby sme v najväčšej možnej miere obmedzili riziko pre nich a ich rodiny.

Tlačová správa
Luxemburg 21. apríla 2020

Dokončovanie cestnej siete EÚ napreduje pomaly a náklady na údržbu sú čoraz väčším problémom, varujú audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) sa základná transeurópska dopravná sieť (TEN-T) rýchlostných ciest rozvíja a prináša pozitívne výsledky pre cestujúcich, ako je skrátenie času na cestovanie a viac prejdených kilometrov na diaľniciach. K týmto výsledkom pozitívne prispelo financovanie EÚ a opatrenia Európskej komisie, ale väčšina členských štátov strednej a východnej Európy stále zaostáva a s podporou EÚ bolo od roku 2014 dokončených len približne 400 km nových ciest siete TEN-T. Okrem toho plynulému cestovaniu v rámci siete bránia nedokončené cezhraničné úseky a nedostatočne koordinovaná infraštruktúra parkovísk a infraštruktúra pre ekologické palivá, pričom stav siete ohrozuje v dlhodobom horizonte nedostatočná údržba zo strany členských štátov.

Cesty predstavujú najväčší podiel osobnej a nákladnej dopravy EÚ. Komisia chce do roku 2030 dokončiť takmer 50 000 km diaľnic a rýchlostných ciest v deviatich koridoroch základnej siete TEN-T a na všetkých hlavných dopravných trasách EÚ. Od roku 2007 poskytla členským štátom približne 78 mld. EUR na výstavbu nových ciest a modernizáciu existujúcich ciest vrátane približne 40 mld. EUR na cesty v rámci siete.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Audítori posudzovali pokrok a úlohu Komisie pri dokončovaní plne funkčnej základnej cestnej siete TEN-T. Zároveň kontrolovali príspevok členských štátov k údržbe ciest a navštívili Bulharsko, Českú republiku, Španielsko a Poľsko.

„Cesty zohrávajú významnú úlohu pri prepájaní krajín a regiónov EÚ a prispievajú tak k ich hospodárskej činnosti, rozvoju a rastu,“ uviedol Ladislav Balko, člen EDA zodpovedný za túto správu. „Základná cestná sieť EÚ dosahuje pokrok, ale ešte nie je plne funkčná“.

S podporou EÚ bolo v rokoch 2007 až 2017 postavených približne 3 100 km diaľnic, čo umožnilo cestovať rýchlejšie, bezpečnejšie a lepšie. Z približne 2 000 km nových diaľnic naplánovaných na obdobie 2014 – 2020 však bolo v čase auditu, koncom roka 2019, dokončených menej než 400 km. Audítori upozorňujú na rozdiel medzi mierou rozvoja základnej siete v západoeurópskych členských štátoch a v stredoeurópskych a vo východoeurópskych členských štátoch.

Komisia zohráva významnú strategickú úlohu pri stanovovaní priorít pre dokončenie najdôležitejších dopravných trás: zaviedla základnú sieť a koridory v nariadeniach EÚ, stanovila podmienky pre financovanie a primäla členské štáty k tomu, aby vo svojom plánovaní uprednostňovali sieť TEN-T. Členské štáty napriek tomu vyčlenili z dostupných finančných prostriedkov EÚ na obdobie 2014 – 2020 na základnú sieť len jednu tretinu finančných prostriedkov, hoci vo väčšine stredoeurópskych a východoeurópskych členských štátoch, ktoré sú hlavnými prijímateľmi štrukturálnych fondov EÚ, bola miera dokončenia siete nízka.

Komisia nie vždy monitoruje celú základnú sieť a pri monitorovaní nemá stanovené priebežné míľniky, ktoré by jej umožnili presne posudzovať pokrok a vykonávať spoľahlivé prognózy, pokiaľ ide o pravdepodobnosť jej dokončenia do roku 2030. Tieto nedostatky v monitorovaní a údaje od členských štátov, ktoré nie sú poskytované včas a nie sú spoľahlivé, oslabujú ich schopnosť včas prijímať prípadné nápravné opatrenia.

Audítori upozorňujú, že národné rozpočty na údržbu trvalo klesajú a nezvyšujú sa v súlade s rastúcou infraštruktúrou a so starnutím kľúčových prepojení. Hoci to môže mať vplyv na to, či bude sieť do roku 2030 plne funkčná, Komisia nemá nástroje, aby mohla overiť, či členské štáty majú zavedený spoľahlivý systém na zabezpečenie riadnej údržby ciest.

Audítori Komisii odporúčajú, aby si ako prioritu stanovila investície do základnej siete, posilnila monitorovacie opatrenia a svoj prístup tak, aby zabezpečila primeranú údržbu zväčšujúcej sa siete zo strany členských štátov.

Poznámky pre redaktorov

Cieľom nariadenia o TEN-T, ktoré bolo prijaté v roku 2013, bolo dokončiť súhrnnú cestnú sieť spájajúcu všetky regióny EÚ do roku 2050 a základnú sieť do roku 2030. V roku 2016, keď boli zhromaždené najnovšie dostupné údaje, bolo v EÚ priemerne dokončených 77 % ciest základnej siete TEN-T. V čase auditu predstavovala miera dokončenia v štyroch navštívených krajinách 46 % v Bulharsku, približne 75 % v Poľsku, približne 78 % v Českej republike a 100 % v Španielsku.

Z trás preverovaných pri tomto audite došlo k najväčšiemu nárastu dĺžky (190 %, z 200 na 580 km) a časovým úsporám (8 %) v rokoch 2012 až 2019 na trase Tallinn – Viedeň (v porovnaní s trasami Madrid – Varšava, Bukurešť – Paríž a Burgas – Berlín). Podľa OECD poklesli priemerné výdavky na údržbu ciest v rokoch 2007 až 2017 o takmer polovicu. Zo štyroch navštívených krajín sa stav siete považuje za všeobecne dobrý len v Španielsku.

Osobitná správa č. 9/2020 Základná cestná sieť EÚ: čas na cestovanie sa skrátil, ale sieť ešte nie je plne funkčná je dostupná na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ. EDA v minulosti uverejnil

správy o [cestnej](#), [železničnej](#), [leteckej](#), [námornej](#) a [vnútrozemskej vodnej](#) doprave. Doprave sa venoval aj v jednom vydaní [časopisu EDA](#) a onedlho vydá správu o megaprojektoch dopravnej infraštruktúry financovaných EÚ.

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou:

Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu (+352) 4398 510 / mobil: (+352) 621 55 22 24